

25.6.2020

Kaupunginmuseon lausunto entisen Turun kasarmin rakennuksen (4218/2), osoitteessa Narinkka 2, asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2020-006760 T 10 03 03

Kaupunginmuseo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Asemakaavan muutos koskee Narinkkatorin ja Lasipalatsin aukion välissä olevaa entistä Turun kasarmin talousrakennusta eli entistä linja-autoaseman rakennusta, jossa on myös toiminut mm. kaupunkisuunnitteluviraston tiedotustila Laituri. Tavoitteena on laajentaa rakennusta maan alle Lasipalatsin aukion puolelle ja korottaa rakennusta, jotta rakennukseen voisi sijoittaa elokuvakeskuksen, ravintolapalveluita ja tahtumatilaa.

Voimassa olevassa asemakaavassa (2015) alue on merkitty liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Rakennuksen eteläpäähän saa sijoittaa Pissararadan sisäänkäynnin. Rakennus on suojeltu merkinnällä sr-2: rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas, suojeltava rakennus. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on merkitty liike- ja palvelukeskustan (C1) alueeksi. Rakennuksen kohdalle on merkitty metrorata, ja rakennuksen eteläpuolelle rautatie. Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (Museoviraston RKY 2009, Vakuutusyhtiö Pohjan talo, Lasipalatsi ja Rautatalo). Tontilla sijaitsee nykyisin kaksikerroksinen, 1830-luvulla rakennettuun Turun kasarmin tonttiin kuulunut talousrakennus.

Kaavaselostuksessa todetaan kaavaratkaisun vaikutuksista seuraavasti: Rakennuksen korottaminen osittain yhdellä kerroksella muuttaa rakennuksen vesikattoa ja julkisivua. Muutos näkyy kaupunkikuvassa rakennusta ympäröivillä alueilla, erityisesti Lasipalatsin aukiolta ja Narinkkatorilta katsottuna muutos on hyvin näkyvä. Suojelumääräyksen osalta todetaan, että se tarkistetaan.

Kaupunginmuseon lausunto:

Turun kasarmin talousrakennus 1830-luvulta kertoo Kampin kentän alkuperäisestä käytöstä sotaväen kasarmi- ja harjoitusalueena. Se on viimeinen ja ainoa jäljellä oleva merkki alueen varhaisimmasta käyttötarkoituksesta. Useiden kymmenien vuosien aikana 1935 lähtien rakennus tunnettiin Helsingin linja-autoasemana. Muutos linja-

25.6.2020

autoasemaksi merkitsi rakennuksen sisätiloissa suuria muutoksia. Kampin korttelin rakentamisesta tehtiin päätös 1999. Vanhan linja-autoaseman käyttötarkoitus muuttui mm. näyttely- ja toimistotiloiksi. Kampin alueen kehittyessä voimakkaasti rakennus on säilyttänyt asemansa ja alkuperäisen hahmonsä Lasipalatsin aukion osana sekä Narinkkatorin rajauksena. Kokonaisuudesta onkin viime vuosien aikana muodostunut kiinnostava, arkkitehtonisesti moni-ilmeinen ja kerroksellinen kaupunkitila erityisesti Lasipalatsin aukion uudistuksen myötä. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan kokonaisuuden arvo muodostuu yksittäisten rakennusten ja rakenteiden omasta erityisestä identiteetistä, jossa entisellä Turun kasarmin talousrakennuksella on tärkeä merkitys alueen varhaisemmasta historiasta kertovana, tunnettuna rakennuksena Lasipalatsin, Kampin kauppakeskuksen, Kampin kappelin rinnalla. Voimassa olevassa asemakaavassa (2015) ja rakennus on suojeltu sr-2 merkinnällä. Se on rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas, suojeltava rakennus. Suojelusta määrätään seuraavasti: Rakennuksen julkisivuja, vesikattoa tai sisätilojen alkuperäisestä tai linja-autoasemavaiheesta säilynyttä tilarakennetta ei saa purkaa eikä niissä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka heikentävät niiden rakennustaiteellisia tai historiallisia arvoja.

Lisäksi asemakaavan suunnittelumääräyksissä määrätään Lasipalatsin aukiota mm. seuraavaa: Aukio on suunniteltava jäsentelyltään, muodoiltaan, tasaukseltaan, pinnoitteiltaan, istutuksiltaan, kalustukseltaan ja valaistukseltaan kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi ja taidemuseon arkkitehtuuriin sekä suojeltavien rakennusten ja niiden muodostamaan arvoympäristöön hyvin sopivaksi kokonaisuudeksi. Näin ollen tässäkin määräyksessä entisen Turun kasarmin talousrakennuksen merkitys osana syntyvää kokonaisuutta on tuotu esiin.

Esillä olevassa kaavamuutoksessa entisen Turun kasarmin talousrakennuksen / entisen linja-autoaseman suojeluarvot heikentyisivät merkittävästi. Kaupunginmuseo pitää erittäin valitettavana, että melko tuoreen asemakaavan turvaamia suojeluarvoja ei ole paremmin otettu suunnittelussa huomioon. Voimassa olevan asemakaavan suojelumääräys ei viitesuunnitelman mukaisessa toteutuksessa toteutuisi. Kaavamuutoksessa mahdollistettaisiin rakennuksen ominaispiirteiden ja arkkitehtuurin merkittävän muuttamisen lisäksi myös keskeiseen keskustan julkiseen tilaan kohdistuva, vaikutuksiltaan suuri kaupunkikuvallinen muutos. Rakennuksen ulkoarkkitehtuurin identiteetti on säilynyt liki 200 vuotta. Viitesuunnitelman mukainen tilojen laajentaminen ullakkokerrokseen tuottaisi korotuksena lasiseinäisen kaarevan uuden kookkaan lähes koko rakennuksen mittaisen rakenteen. Muodoltaan kaarevan ja läpinäkyvän uuden kerroksen lisääminen yksinkertaista empire-arkkitehtuuria edustavan, satulakattoisen rakennuksen korotukseksi,

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

25.6.2020

jossa selkeä, yhtenäinen kattopinta on arkkitehtuurin keskeinen osa, tuottaa arkkitehtonisesti epätasapainoisen lopputuloksen.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan rakennusta ei tule korottaa. Suunniteltavat muutokset tulee toteuttaa olemassa olevaa arkkitehtuuria kunnioittaen ja alkuperäistä kattomuotoa säilyttäen.

Kaupunginmuseo edellyttää, että rakennuksesta laaditaan rakennushistoriaselvitys.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566